

کارشناس «آتیه‌نو» به پرسش‌های شرکای اجتماعی پاسخ می‌دهد

نحوه بهره‌مندی ۳۲ گروه اجتماعی از بیمه‌های توافقی

گزارش

سازمان تأمین اجتماعی به عنوان بزرگ‌ترین سازمان بیمه‌گر کشور با جامعه عظیمی از مخاطبان در ارتباط است که غالباً با قواعد و قوانین این سازمان بزرگ آشنایی کافی ندارند. «آتیه‌نو» تلاش

دارد با بهره‌گیری از تجربیات کارشناسان، شرکای اجتماعی را با ظرایف قانونی این حوزه آشنا سازد. موضوعاتی که در این شماره به بررسی آن‌ها می‌پردازیم عبارت‌اند از:

- شمول مرور زمان بر معاینات بدو استخدا
- رابطه مزدبگیری بین زن (به عنوان کارفرما) و شوهر
- معافیت ۲۰ درصدی سهم کارفرما در کارگاه‌های پنج‌نفره
- بهره‌مندی بیمه‌شدگان توافقی از مرخصی بارداری

احمد فاضلی

کارشناس سازمان تأمین اجتماعی

۴۶ سال سن دارم و اخیراً با اخذ پروانه کار از شرکت گروه صنعتی بوتان، عضو گروه مذکور شده‌ام. چون فاقد سابقه قبلی پرداخت حق بیمه هستم، آیا می‌توانم خودم را بیمه تأمین اجتماعی کنم؟

طبق توضیحات ارائه شده در پاسخ یکی از سؤالات قبلی، بیمه اعضای شرکت گروه صنعتی بوتان نیز یکی از ۳۲ گروه از بیمه‌های توافقی است، اگر متقاضی تحت پوشش بیمه خاص دیگری نیست و دارای پروانه کار معتبر از شرکت مذکور است و سن او حداکثر ۵۰ سال است (مثل شما) می‌تواند با در نظر گرفتن سایر شرایط بیمه‌های توافقی با نرخ ۲۷ درصد بیمه شود. ضمناً متقاضی که سن او از ۴۶ سال تا ۴۷ سال است، دستمزد انتخابی بین ۱/۲ برابر حداقل دستمزد تا شش برابر حداقل دستمزد است و مسئولیت ارسال لیست و پرداخت حق بیمه ماهانه به عهده شرکت گروه صنعتی بوتان است که باید حق بیمه هر ماه تا آخرین روز ماه بعد پرداخت شود.

مالک مزرعه پرورش گیاهان دارویی هستم و سه نفر کارگر دارم. آیا کارگران شاغل در پرورش گیاهان دارویی مشمول بیمه تأمین اجتماعی می‌شوند؟

بله. کارگاه‌های پرورش گل و گیاهان دارویی، زبنتی، غیرزبنتی و قارچ‌های خوراکی ضمن اینکه مشمول قانون تأمین اجتماعی هستند تا پنج نفر کارگر نیز مشمول معافیت ۲۰ درصد سهم کارفرما خواهند بود.

۴۱ سال سن دارم و در سنوات قبل پنج سال و چهار ماه بیمه قالیبافان بودم. به علت مشکلات جسمی از قالیبافی منصرف شده و پرداخت حق بیمه را قطع کرده‌ام، اما اخیراً عضو جامعه راهنمایان ایرانگردی و جهانگردی شده‌ام. حال سؤال این است که آیا خانم‌های عضو جامعه مذکور می‌توانند بیمه تأمین اجتماعی شوند؟

اعضای جامعه راهنمایان ایرانگردی و جهانگردی جزء گروه بیمه‌های توافقی هستند و عضو جامعه اعم از خانم یا آقا که دارای کارت عضویت معتبر از جامعه راهنمایان ایرانگردی و جهانگردی است و سن او کمتر از ۵۰ سال است (مثل شما) در صورت عدم شمول بیمه خاص دیگر، می‌تواند با معرفی جامعه راهنمایان ایرانگردی و جهانگردی با نرخ ۲۷ درصد خود را بیمه تأمین اجتماعی کند. ضمناً نظر به اینکه در بیمه‌های توافقی شرط سنی خانم‌ها برای انتخاب دستمزد مبنای کسر حق بیمه، پنج سال کمتر از آقایان است، لذا با داشتن پنج سال و چهار ماه سابقه پرداخت حق بیمه و ۴۱ سال سن، دستمزد انتخابی شما بین ۱/۲ برابر حداقل دستمزد تا حداکثر شش برابر حداقل دستمزد است. همچنین جامعه راهنمایان ایرانگردی و جهانگردی باید لیست و حق بیمه ماهانه بیمه‌شدگان را حداکثر تا آخرین روز ماه بعد پرداخت کند.

به عنوان کارفرما در کارگاه ساخت اتاق ماشین خود، سه نفر کارگر دارم. دو نفر از کارگران معاینات بدو استخدام را انجام داده‌اند. در یکی از شماره‌های نشریه در پاسخ به یکی از سؤالات اعلام شد که قبل از به کار گماردن بیمه‌شده، لازم است کارفرما معاینات بدو استخدام بیمه‌شده را انجام دهد و یا باید حداکثر ظرف یک سال اول اشتغال بیمه‌شده، نتیجه معاینات او تعیین تکلیف شده و مراتب به شعبه تأمین اجتماعی منعکس شود. در این ارتباط کارگر سومی ۹ ماه است در کارگاه شاغل شده اما هنوز معاینات را انجام نداده و اخیراً به علت بیماری، پزشک معالج یک هفته استراحت پزشکی برای او تجویز کرده است. با توجه به این معاینات کارگر سومی تا سه ماه دیگر فرصت داریم، اما شعبه تأمین اجتماعی به علت عدم انجام معاینات بدو استخدام از پرداخت غرامت دستمزد بیمه‌شده خودداری می‌کند، آیا این کار بر اساس قانون انجام شده است؟

کارفرما موظف است قبل از شروع به کار بیمه‌شده (و یا حداکثر ظرف یک سال اول اشتغال او در کارگاه) نسبت به انجام معاینات موضوع ماده (۹۰) قانون اقدام کند. با این حال در یکی از بندهای دستورالعمل مربوط به معاینات بدو استخدام اعلام شده اگر سابقه بیمه پردازی بیمه‌شده در آخرین کارگاه محل اشتغال کمتر از یک سال است، برای دریافت غرامت دستمزد ایام بیماری و بارداری و پروتز و ارتوز و کمک‌هزینه از دواج بلاعوض و مقرری بیمه بیکاری باید معاینات بدو استخدام را انجام داده باشد.

مشاور خانواده قوه قضاییه هستم و طبق مقررات مربوط به بیمه‌های توافقی، بیمه شده‌ام و یک سال است حق بیمه ماها نه من توسط مرکز وکلا و مشاوران خانواده قوه قضاییه پرداخت می‌شود. در حال حاضر باردار هستم، آیا اگر وضع حمل کنم می‌توانم از مرخصی بارداری بهره‌مند شوم؟

خیر. تعهدات سازمان تأمین اجتماعی در قبال بیمه‌شدگان غرامت دستمزد ایام بیماری، مرخصی زایمان، ایام بارداری توافقی شامل تعهدات بلندمدت و کوتاه‌مدت (به استثنای و بیمه بیکاری) است.

در شماره ۳۵۳ مورخ ۱۴۰۱/۷/۱۷ نشریه، در خصوص مفاد حساب پیمانکاران شرکت حقوقی اعلام شده بود اگر پیمانکار در اخذ مفاد حساب تعجیل داشته و دارای بدهی قطعی شده است اما توان پرداخت بدهی به صورت یکجا را ندارد بعد از پرداخت بدهی قطعی در دوره اجرای قرارداد، اگر مابقی بدهی را تقسیط کند یا تکمیل تعهدنامه بازرسی از دفاتر قانونی، مفاد حساب قرار داد صادر می‌شود. چون در رابطه با قرار داد شرکت ما با واگذارنده کار، شعبه اعلام کرده دارای بدهی قطعی شده هستیم اما به علت مشکل مالی، شرکت قادر به تقسیط بدهی و پرداخت اقساط مربوطه نیست، آیا دستورالعمل اعلام شده در شماره مذکور نشریه که امکان قابل اجراست؟

جهت مساعدت به پیمانکاران با شخصیت حقوقی، در اصلاحیه بخشنامه قبلی، موضوع تقسیط بدهی حذف شده است، به این ترتیب اگر امکان انجام بازرسی از دفاتر قانونی شرکت در زمان محدود وجود نداشته باشد و پیمانکار جهت آزاد کردن مطالبات خود نزد واگذارنده کار در اخذ مفاد حساب تعجیل داشته و طبق

طبق نظریه کمیسیون پزشکی تأمین اجتماعی به علت حادثه ناشی از کار، از کار افتاده کلی شدم و قرار است مستمری از کار افتادگی برایم برقرار شود. با توجه به اینکه متأهل هستم و سه فرزند دارم، چون همسرم شاغل است آیا غیر از حق اولاد، کمک‌هزینه عائله‌مندی نیز به من تعلق می‌گیرد؟

بله. داشتن همسر شاغل و یا مستمری‌بگیر، مانع از پرداخت کمک‌هزینه عائله‌مندی به مستمری‌بگیر مرد نمی‌شود.

دو هفته دیگر سابقه من به ۲۰ سال می‌رسد و تصمیم دارم با ۶۱ سال سن درخواست بازنشستگی کنم. دارای سه فرزند هستم که دو نفرشان فرزند حقیقی و سومی پسر ۱۰ ساله فرزندخوانده است. آیا به فرزندخوانده نیز حق اولاد تعلق می‌گیرد؟ ضمناً اگر من قبل از پایان امسال تقاضای بازنشستگی کنم آیا مشمول افزایش حقوق سال آینده (موضوع ماده ۹۶) قانون نیز قرار می‌گیرم؟

حق اولاد برای هر فرزند حداکثر تا سه فرزند واجد شرایط پرداخت می‌شود. ضمناً در اجرای قانون حمایت از کودکان و نوجوانان بی سرپرست و بدسرپرست مصوب سال ۱۳۹۲ مجلس شورای اسلامی، کودک و نوجوان تحت سرپرستی بیمه‌شدگان و مستمری‌بگیران جزء عائله تحت تکفل آنان محسوب شده و از زمان قرار سرپرستی آزمایشی از کلیه حمایت‌های مندرج در قانون تأمین اجتماعی از جمله حق اولاد مثل سایر فرزندان تحت تکفل بر خوردار هستند. همچنین اگر طبق ضوابط مربوطه با تقاضای بازنشستگی شما قبل از پایان سال جاری موافقت شود در سال آتی نیز مشمول افزایش مستمری موضوع ماده (۹۶) قانون خواهید بود.

پیش از این و به مدت دو سال و شش ماه بیمه اختیاری بودم. حدود یک ماه است عضو انجمن صنفی نمایندگان شرکت بیمه معلم شده‌ام. با توجه به اینکه ۵۲ سال سن دارم آیا می‌توانم بیمه تأمین اجتماعی شوم؟

۳۲ گروه اجتماعی به عنوان بیمه‌های توافقی تحت پوشش خدمات سازمان تأمین اجتماعی قرار گرفته‌اند که اعضای انجمن صنفی نمایندگان شرکت بیمه معلم یکی از این گروه‌هاست.

چنانچه متقاضی دارای کارت شناسایی معتبر از انجمن صنفی نمایندگان شرکت بیمه معلم و تحت پوشش بیمه خاص دیگری نباشد و حداکثر سن او نیز ۵۰ سال باشد، با معرفی انجمن مذکور می‌تواند تحت پوشش تأمین اجتماعی قرار گیرد و در صورتی که سن متقاضی بیش از ۵۰ سال است باید معادل سن اضافی، سابقه قبلی پرداخت حق بیمه داشته باشد؛ لذا شما با داشتن دو سال و شش ماه سابقه پرداخت حق بیمه می‌توانید بیمه اعضای انجمن صنفی نمایندگان بیمه معلم شوید. نرخ حق بیمه ۲۷ درصد است و طبق بخشنامه اصلاحیه دستمزد بیمه‌های توافقی و صاحبان حرف و مشاغل آزاد، متقاضیانی که فاقد سابقه قبلی بیمه هستند و یا سابقه قبلی آن‌ها کمتر از پنج سال (مثل شما) است، دستمزد انتخابی آن‌ها بین ۱،۲ برابر حداقل دستمزد تا حداکثر دستمزد مصوب شورای عالی کار خواهد بود. بنابراین با توجه به سابقه قبلی پرداخت حق بیمه دستمزد مبنای کسر حق بیمه به انتخاب خودتان بین ۱،۲ برابر حداقل دستمزد و حداکثر دستمزد مصوب شورای عالی کار است و مسئولیت ارسال لیست و پرداخت حق بیمه به عهده شرکت بیمه معلم است که باید حق بیمه هر ماه تا آخرین روز ماه بعدی پرداخت شود.

پیش از این و با داشتن ۴۸ سال سن با انتخاب ۱/۲ برابر حداقل دستمزد، بیمه توافقی صنعتگران صنایع دستی شده‌ام و یک سال است به بیمه پردازی ادامه می‌دهم. آیا می‌توانم دستمزد مبنای کسر حق بیمه خود را افزایش دهم؟

بله. تمام بیمه‌شدگان بیمه‌های توافقی (مثل شما) در صورت تمایل می‌توانند در حین بیمه پردازی نسبت به کاهش و یا افزایش دستمزد مبنای کسر حق بیمه با رعایت سایر شرایط مربوط به

جواز کسب مغازه لوازم التحریر به نام همسرم است. چون در مغازه اشتغال به کار دارم، آیا همسرم به عنوان کارفرما مجاز است نسبت به پرداخت حق بیمه ماهانه من اقدام کند؟

اگر اشتغال و رابطه مزدبگیری بین شما (به عنوان بیمه‌شده) و همسرتان (به عنوان کارفرما) توسط بازرس تأمین اجتماعی احراز شود، پس از تشکیل پرونده مطالباتی در شعبه تأمین اجتماعی و اخذ کد کارگاهی، کارفرما (همسرتان) می‌تواند نسبت به ارسال لیست و پرداخت حق بیمه شما اقدام کند.

ضمناً دستمزد مبنای کسر حق بیمه صنف لوازم التحریر در سال ۱۴۰۱ در شهرهای کمتر از ۵۰۰ هزار نفر جمعیت عبارت است از: فروشنده و حسابدار معادل ۱/۲ برابر حداقل دستمزد مبلغ یک میلیارد و ۶۷۲ هزار ریال و کمک فروشنده معادل ۱/۱ برابر حداقل دستمزد مبلغ یک میلیارد و ۵۲۳ هزار ریال و کارگر ساده معادل ۱/۰۵ برابر حداقل دستمزد مبلغ یک میلیارد و ۴۶۳ هزار ریال و در شهرهای بیش از ۵۰۰ هزار نفر جمعیت به ترتیب، یک میلیارد و ۸۱۱ هزار ریال و یک میلیارد و ۶۷۲ هزار ریال و یک میلیارد و ۶۰۲ هزار ریال است.

به عنوان کارفرما معاینات بدو استخدام کارگر کارگاهم (موضوع ماده ۹۰ قانون) را انجام داده و نتیجه را تحویل شعبه تأمین اجتماعی داده‌ام؛ اما اخیراً شعبه اعلام کرده چون شغل بیمه‌شده در لیست ارسالی تغییر پیدا کرده باید بیمه‌شده مجدداً مورد معاینه قرار گیرد. آیا این اقدام شعبه بر وفق مقررات است؟

بله. در صورتی که طبق ماده (۹۰) قانون تأمین اجتماعی معاینات بدو استخدام (طب کار) بیمه‌شده انجام گیرد و نتیجه معاینات توسط کارفرما تحویل شعبه شود، چنانچه در لیست ارسالی حق بیمه، شعبه تأمین اجتماعی تشخیص دهد که شغل بیمه‌شده تغییر کرده، اگر از تاریخ انجام اولین معاینات بدو استخدام بیمه‌شده بیش از یک سال سیری نشده باشد، لازم است بدون انجام آزمایشات مربوطه، صرفاً شغل مندرج در لیست ارسالی کارفرما مورد تأیید مجدد مراکز معاینه قرار گیرد.